

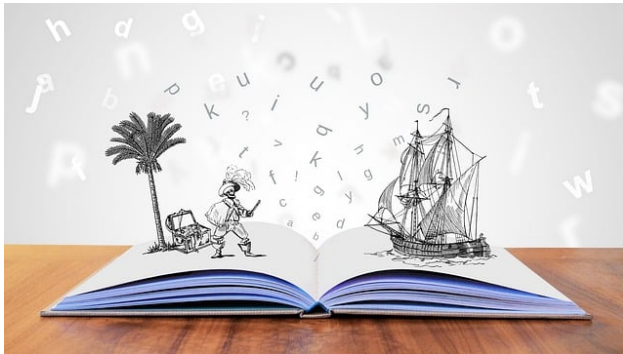
„Глухите хора „чуват“ ли наум текста, докато четат?“ и други любопитни въпроси (Част 1)

Новини | Пишат ни | на 16.05.2023 06:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Децата питат и ние (с удоволствие) отговаряме.

Преди време разказахме [как четенето променя мозъка](#). Много се зарадвахме на интересните детски въпроси, които статията повдигна. Събрахме част от най-любопитните запитвания, за да им отговорим с помощта на научните изследвания на мозъка и уменията ни да мислим, учим, помним и възприемаме света.

Как успяваме да си представим написаното в книгите? (Паула С.)

Използваме спомените си и това, което знаем за света наоколо. Мозъкът използва събраното в дългосрочната памет. След това сетивата ни симулират усещанията, които бихме имали наяве. При някои хора това е по-силно от други. Те „виждат“ това, което си представят, ясно като снимка и почти могат да помиришат ароматите, за които четат.

Въображението е като тефтер с изрезки от познати неща, които можем да сглобим наново, както поискаме. Затова често си представяме героите в книгите като наши познати, известни хора или образи, които вече сме виждали.

Глухите хора „чуват“ ли наум текста, докато четат? (Ния Б.)

Зависи кога са загубили слуха си.

При четене наум не изговаряме звуците с уста, но мнозина „чуваме“ наум думите. Симулирането на звука им се нарича **субвокализация** (в превод означава нещо като „подгласяне“). При хора, загубили слуха си на по-късна възраст, е възможно субвокализирането да се запази.

При глухите по рождение и изгубилите слуха си, преди да се научат да четат, мозъкът никога не е успял да направи връзка между изписаните думи и звука от тях. Тоест няма как да се „чуе“ наум прочетеното. Случва се друго интересно нещо. Много глухи хора виждат наум как изглеждат жестовете за тези думи! Тоест не „чуват“ текста, но си го представят изречен на езика на глухонемите.

Какво се случва в мозъка на дете, когато чете тъжна или радостна история? (Станимира Т.)

За малките деца е много полезно да се сблъскват и с щастливи, и с тъжни истории. Това развива речника им и помага да се развият емоционални умения и **емпатия** (да могат да се поставят на мястото на друг човек). Отваря и възможност за общуване. Добре е децата да говорят с родителите си за тези истории, да задават въпроси и да споделят какво мислят за случващото се с героите.

Какво се случва в мозъка на възрастен човек, когато четете за деца или за млади хора? (Али)

Докато четем, мозъкът ни симулира нещата, които свързваме с думите. Роля имат две неща: 1) колко ярки и описателни са самите думи; 2) колко ярко човек може да си представя. По втората точка има големи разлики между отделните хора. Около 5% (според някои данни дори по-малко) от хората имат **афантазия**. Те не виждат образи наум и просто четат информацията в изреченията. Има и състояние **хиперфантазия**, при което мозъкът активира същите зони, които би ползвал, ако реално вижда, чува, вкусва или усеща дадено нещо (просто по-слабо, отколкото наяве). Това не са болести: просто различни умения.

Възрастните, които четат за деца, може да извикат собствените си спомени на помощ. Понякога, ако са преживели нещо сходно, може дори да се "пренесат" назад във времето. Понякога забравени с години ситуации може да се върнат, ако нещо конкретно ги събуди.

Кога е най-добре да се четете? (Цветелина Д.)

Всеки има различен биологичен ритъм. Някои обичат да четат сутрин, на "свежа глава". Други не могат да се фокусират до късния следобед или вечер. **По-важно е не кога се четете, а да си изградим навици да четем често и редовно.** Дори да е само половин час на ден. Седем дни по половин час е много повече време за четене от 2 часа "от дъжд на вятър"!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/3165-%E2%80%9Cgluhite-hora-chuvat-li-naum-teksta-dokato-chetat-i-drugi-lyubopitni-vaprosi](#)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

